

Pravěk na vlastní kůži

stručná metodika lekce

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Lekce je součástí komplexního programu **Lovci a sběrači**.

Cílová skupina: 3. – 5. třída

Hodinová dotace lekce: 4 vyučovací hodiny

Všechny přílohy programu **Lovci a sběrači** jsou ke stažení na zde:

<https://muzeumricany.cz/regionalni-ucebnice/programy-hands-on/lovci-a-sberaci/>

Přílohy k lekci Pravěk na vlastní kůži:

- 4. 7. Úkoly starší doba kamenná
- 4. 8. Úkoly mladší doba kamenná

Anotace:

Program probíhá v zahradě pobytového centra muzea. Děti se seznamují zážitkovou formou se životem v době kamenné. Zkouší si jednotlivé aktivity, spolupracují ve skupinách – rodinách. Používají repliky nástrojů i současné pomůcky, které jim pomáhají plnit různé úkoly (rozdělávání ohně, stavění přístřešku atd.).

Dovednostní cíl: Žák aktivně využívá nástroje a pomůcky, realizuje postup dle návodu a přichází s vlastním řešením při zkoušení činností ze života pravěkého člověka.

Postojové cíle: Žák posuzuje význam získaných dovedností pro svůj život. Žák posuzuje význam technologií a jejich inovací v historii a ve svém současném životě.

Metody

- Zážitková výuka – realizace praktických činností (např. stavění přístřešku, rozdělávání ohně, tkaní) a seznámení s reálnými sbírkovými předměty (kamenné sekerky) a replikami – rozvoj spolupráce, rozvoj praktických dovedností, manuální zručnosti, řešení problému, kreativita
- Místně ukotvené učení – reálné nálezy z pravěku (sbírky muzea)
- Výuka venku – program probíhá celý v zahradě, děti ze zázemí využívají pouze wc

Pomůcky

5x vytištěné úkoly starší doba kamenná (příloha 4. 7.), 5x úkoly mladší doba kamenná (příloha 4. 8.), hodnocení (příloha 4. 5.), elektronická a tištěná mapa archeologických nálezů (příloha 4. 9.) Kostýmy, kamenné sekerky ze sbírek + replika, repliky nálezů – Venuše, pazourkové a kostěné nástroje, kost nosorožce, losování rodin (napsané názvy na papíru), lékárna, potřeby pro rozdělávání ohně (lupa, pazourek + ocílka, troud a prácheň, luk, svidřík a kamenné ložisko, křesadlo, sirky), pšenice, kameny na drcení, kamenný hmoždíř, ukázka keramické misky a stávku s rozdělaným tkaním, tkací stav na zkoušení tkaní, klacíky na tkací rámy (3 kusy na žáka, sbírané suché nebo stříhané pruty).

Pro 5 skupin sada pomůcek: pazourkový nožik, vrták a pilka, přístřešek – plachta, kostěné korálky, maska lišky, kožený řemínek, topůrko a kámen (plochá břidlice) na sekerky, provázek, vlna na tkaní, sochařská hlína, misky na mouku

<p>Úvod 20 min</p>	<p>1) Lektori jsou převlečení do kostýmů uvítají děti v pravěku – děti si dnes s námi vyzkoušejí, jak by zvládly život v pravěku 2) Bezpečnost – pravidla: - používání pomůcek dle instrukcí lektora - vymezení prostoru - vzájemně ohleduplné chování 4) Ukázka archeologických předmětů – poznámka: důraz na pazourky, budou potom používat 5) Losování názvů rodin – Mamuti, Nosorožci, Vlci, Lišky, Veverky, Medvědi</p>
<p>Starší doba kamenná – práce ve skupinách 60 min + 15 min (reflexe)</p>	<p>1) Motivace: Lovci a sběrači – jaký objev byl pro ně nejvýznamnější? Oheň. Proč? První lidé byli lovci a sběrači – stěhovali se za potravou, byli závislí na stěhování zvířat a hledání jedlých rostlin. Vyzkoušíme si, jak by vám šlo postarat se o sebe jako lovci a sběrači. 2) Dostanete pomůcky: repliky pravěkých nástrojů (pazourky), ale některé i pozdější až současné (plachta, rozdělování ohně), aby vám usnadnily plnění úkolů. Lektor přečte úkoly (příloha 4. 7.) a u každého ukáže činnost a pomůcky, dá návod, jak na to. Děti si ale mohou vybrat jiné řešení. Dostanou do skupin pomůcky a pokyn během hodiny společně splnit co nejvíce úkolů. Pomůcky k rozdělování ohně jsou na vyhrazeném místě u lektora, dohlíží. Rozdělování ohně jen v přítomnosti lektora. Úkoly: • Postavte přístřešek. • Rozdělte oheň. • Vyrobtte kamennou sekerku. • Vyrobtte amulet pro šamana. • S pazourkovými nástroji řežte provázek, vrtejte do dřeva. 3) Realizace úkolů – 50 minut 4) Skupiny si vzájemně předvedou, co udělaly. 5) Společná reflexe: Jak vám to šlo? Co z toho, co jste se dnes naučili, je pro vás užitečné? Co byste se chtěli ještě víc naučit? Jak byste se mohli zlepšovat? 6) Po přestávce se přeneseme do mladší doby kamenné.</p>
<p>Přestávka na svačinu 15 až 20 minut</p>	
<p>Mladší doba kamenná – práce ve skupinách 60 min + 20 min (prezentace a reflexe)</p>	<p>1) Jaký objev byl důležitý v mladší době kamenné? Zemědělství. Proč? Zemědělci a řemeslníci – dělba práce (řemeslníci), objev využití kola, větší sídliště (zásoby). 2) Lektor přečte úkoly (příloha 4. 8.) a u každého ukáže činnost a pomůcky, dá návod, jak na to. Děti mohou ještě dodělávat úkoly z minulé aktivity. U tkaní děti, které nechtějí vyrábět svůj rámeček, zkouší tkaní na připraveném tkacím stavu. 3) Realizace úkolů – 50 minut Úkoly: • Vyrobtte si tkací rám a kus látky. • Vyrobtte keramickou misku. • Nadržte obilí na placky. 4) Skupiny si vzájemně předvedou, co udělaly. 5) Společná reflexe: Jak vám to dnes šlo? Byli jste s výsledkem spokojeni? Které činnosti se dají jednoduše naučit, co je těžké? Co využijete ve svém životě a co dalšího byste se ještě chtěli naučit, abyste byli soběstačnější? Uměli byste si představit, že žijete v pravěku? Jaké vynálezy, které dnes používáte, by vám chyběly? Uměli byste si představit život bez nich? Co by vás o pravěku ještě zajímalo?</p>
<p>Zhodnocení 5 min</p>	<p>1) Napište stručně, co vás nejvíc zaujalo a co je pro vás nové (příloha 4. 5.). 2) Hodnocení odevzdejte.</p>

